

тях изпраща и на Т. Бурмов, който ги помества на страниците на в. „Время“.

Със своите нови публицистични работи младият български студент прави първите си стъпки и в попрището на външнополитическата пропаганда на българската национална кауза. Така той се явява един от приемниците на делото, започнато от Раковски. Тази посока на развитие ще бъде продължена от Марко Балабанов и в следващите години с написването и издаването на брошурите „Les Turcs en Bulgarie“ /1869 г./ и „L'eglise orthodoxe, le schisme et le patriarche de Jerusalem Cyrille“ /1873 г./ с мемоара, писан съвместно с Драган Цанков след потушаването на Априлското въстание /1876 г./ и с участието си в мисията пред правителствата и дворовете на Великите сили по същото време, а също така и с дипломатическата си дейност като външен министър и дипломатически представител на Княжество България в редица съседни страни в годините след Освобождението. Без да преувеличаваме значението на неговите начални опити във външнополитическата пропаганда, за които стана дума по-горе, трябва да отбележим, че те все пак помагат на определени среди във Франция и Европа да се запознаят с българските проблеми, надежди и планове за бъдещето и да получат малко по-добра ориентация в сложния пъзел на балканската политическа действителност. При липсата на организирана българска пропаганда в Европа преди избухването на Източната криза 1875 - 1878 г. и при сравнително скромното присъствие на български политически текстове на чужди езици²⁰, публикациите на Балабанов на френски и гръцки езици заслужават да бъдат отбелязани, а неговия принос в тази посока да не бъде забравян.

С дейността си в Париж през 60-те години на XIX в. Балабанов играе ролята на връзка и естествен мост между различни групи на българската политическа емиграция съответно в Цариград, Букурещ и Париж. От една страна, в резултат на контактите му със „старите“ в румънската столица, Балабанов написва вече споменатата по-горе брошура „Турците в България“ и спомага за нейното разпространение в дипломатическите кръгове и сред някои заинтересовани среди в големите европейски столици²¹. От друга страна, по инициатива и с покана на „младите“ в Букурещ той взема участие в мисията на Теофан Райнов и Райчо Попгръблев в Западна Европа и присъства като преводач при тяхната среща с Джузепе Мацини в Лондон през 1869 г.²² По-поръка на Т. Бурмов от Цариград пък пише материали, с които запознава българските читатели на в. „Время“ с актуални политически, обществени и културни новини от френската столица²³. Дори Бурмов предлага на Балабанов да стане съредактор на в. „Время“²⁴. От своя страна българският студент няма нищо против да се върне в османската столица и да се захване професионално с журналистическа дейност. Във връзка с това предложение той раз-